

Opfattelse, som altsaa er den, at som Forholdene nu foreligge, maa vi indrette os paa et Forsvar af København, altsaa baade til Lands og til Vands. Det var jo ganske vist langt fra den Slutning; det ærede Medlem drog. Men, mine Herrer, det ærede Medlem betonedede, at der, hvor Flaadens Leje og Hærens Depoter ere, maa vi lægge en Fæstning, og han var altsaa her af den Opfattelse, som ogsaa altid har været min Opfattelse. Han drog nu deraf den Slutning, at vi maa flytte Hærens Depoter og Flaadens Leje. Saa længe vi ikke havde faaet Forsvarskommissionens Betænkning, gik jeg altsaa ogsaa og ventede paa, at hvis Venstre vilde fastholde sine gamle Standpunkter, saa vilde det faa Udtryk i, at man vilde flytte Hærens Depoter og Flaadens Leje hen til et Sted, som altsaa fremtidig vilde være Tyngdepunktet for Landets Forsvar. Men det kom jo ikke, og i det hele er det jo mærkværdig lidt, hvad der oplyses om, hvorfor det ikke er kommet.

Men naar det nu ikke er kommet, naar altsaa ogsaa Forsvarskommissionens Flertal mener, at vort Forsvar maa ende udenfor København, saa vil det, forekommer det mig, være uforsvarligt at fjerne de Beskyttelsesmidler og de Midler til at støtte et saadant Forsvar, som der nu er, uden at sætte noget andet i Stedet. Det er jo meget almindeligt og meget paa Moden at sige, at den Landbefæstning, der er, af Værdi er lig Nul. Men jeg tror dog, at det er noget overdrevent. Spørgsmaalet stiller sig nemlig for mig saaledes: Kan denne Landbefæstning forhindre et Bombardement af en fjendtlig Hær med Feltskys? Hvis den kan det, forekommer det mig, at den har grumme megen Værdi. Kræves der, naar Landbefæstningen ikke er tagen, Belejringsskys dertil, vil det jo sige, at Forsvaret for København med denne Landbefæstning er betydelig lettere og altsaa Angrebet betydelig vanskeligere, end Tilfældet vilde være, naar der slet ingen Befæstning var. Men det hører til de Detailler, som man som usagkyndig i og for sig ikke er Herre over.

Det ærede Medlem fra Esbjergs (Bluhme) Begreber om Sagkundskaben deler jeg ikke. Naar jeg lyttede med saa stor Opmærksomhed til, hvad han sagde, og tillagde det en Del Vægt, kom det deraf, at jeg anser ham for sagkyndig paa det militære Omraade, for der har han sin faglige Uddannelse, og der har han haft sin Livsstilling, og efter min Mening er det dette, der betinger Sagkundskaben. Vi Politikere

faa at gøre med en hel Mængde Ting, men jeg tror, at vi vilde tjene vort Fædreland daarligt, hvis vi mente, at vi blev sagkyndige med Hensyn til alle de Ting, vi i vor Egenskab af Politikere komme til at befatte os med. Blive vi sagkyndige paa noget Omraade, blive vi det med Hensyn til Politik og til visse almindelige Synspunkter. Militær Sagkundskab erhverver man sig ikke ved at sidde i et Udvalg eller en Kommission, der beskæftiger sig med militære Anliggender. Jeg antager, at naar der er Tale om Sagkundskab paa Landbrugets Omraade, ville de Herrer Landbrugere med god Grund finde, at Sagkundskaben paa dette Omraade skal man søge og finde hos de Mænd, der have gjort Landbruget til deres Livsgerning og ere uddannede deri.

Derfor lægger jeg ogsaa en uhyre stor Vægt paa, hvad man fra de militært sagkyndiges Side siger om, hvorledes vort Militærvæsen skal være indrettet. Naar der er Spørgsmaal om, hvor meget vor Stat skal give ud i Militærudgifter, anerkender jeg, at vi Rigsdagsmænd ere dem, der tale med Myndighed; der er det os, der have Afgørelsen, og da det i Virkeligheden her i høj Grad kommer an paa Følelse og Villie, ere vi ogsaa de rette sagkyndige; vi ere dem, der vide, hvad der med nogen Nytte i saa Henseende kan føres frem. Men paa det militære Omraade mener jeg ikke, vi ere det, og derfor har det med Hensyn til Spørgsmaalet om Københavns Befæstning gjort et ikke ringe Indtryk paa mig, at Hærens Sagkundskab, at alle Generaler have staaet enige i Opfattelsen af dette Punkt. I Provisorietiden var det meget almindeligt i Venstrekredse at ræsonnere saadan: Ja, det er nogle enkelte ledende Mænd blandt Officererne, der repræsenterer den Opfattelse, at man skal have et befæstet København; der sidder naturligvis mange i Krogene og have en anden Mening, men den tør de ikke komme frem med. Men efter at Venstre har siddet ved Magten i en Aarrække, og efter at det har maattet være klart for alle, at Strømmen gik til den Side, og at den General, der slog sig paa at gaa imod Københavns Landbefæstning, kunde vinde Hæder og Ære og Værdighed paa den Maade, forekommer det mig nok, at man maa lægge nogen Vægt paa den Enstemmighed, der med Hensyn til dette Punkt vises fra denne Side. Naturligvis mener jeg aldeles ikke, at man skal lade de militære sagkyndige afgøre, hvor meget vi skulle give ud til Landets Forsvar; det